

Kwartalnik Samorządowy

RADZIEJOWIANIN

Bezpłatny

JESIEŃ 2018

ISSN 1732-4440

for. Paweł Szubas

Projekt Radziejowskiego Domu Kultury radziejowska ceramika

W czasie tegorocznych wakacji Radziejowski Dom Kultury realizował projekt artystyczny "Ceramika Radziejowska" w ramach programu "Struktury Kultury" Ministerstwa Kultury. Organizowane były różnorodne warsztaty dotyczące szeroko pojętej sztuki ludowej - plastycznej i kulinarnej. W dniach 20-25 sierpnia w Radziejowskim Domu Kultury codziennie odbywały się zajęcia ceramiczne, mające na celu stworzenie unikalnej kolekcji Ceramiki Radziejowskiej. Grupa artystów w różnym wieku wytrwale pracowała nad różnymi technikami zdobienia gliny. Powstało wiele ciekawych projektów, które zostaną wypalone, wyszkliwione. Panie z KGW oraz dzieci i młodzież z grupy plastycznej RDK pracowali nad opracowaniem smacznych, ale też pięknie wyglądających potraw, które znajdują się już niebawem w radziejowskiej książeczce kucharskiej. Na zakończenie warsztatów, odbyło się kulinarno-artystyczne spotkanie, podczas którego malowaliśmy własnoręcznie upieczone kruche ciasteczka w fajansowe wzory. Później przy kawie wszystkie śliczne wyroby zostały zjedzone ze smakiem. Warsztaty dobiegły końca, ale już niebawem zapraszamy na finałową wystawę radziejowskiej ceramiki!

Szanowni Państwo, Mieszkańcy Radziejowa

Z upływem obecnej kadencji postanowiłam zakończyć swoją pracę w samorządzie, gdzie od 1994 roku pełniłam funkcję radnej Rady Miasta. Starłam się jak najlepiej wykonywać swoje obowiązki, wypełniając tym samym zobowiązanie wobec moich wyborców.

Wiele satysfakcji dostarczyło mi uczestniczenie w podejmowaniu ważnych decyzji dotyczących przyszłości miasta, jak np. inwestycyjnych czy organizacyjnych. Wierzę, że ich realizacja będzie miała wpływ na godne warunki życia mieszkańców.

Pragnę podziękować mieszkańcom miasta, a w szczególności moim wyborcom, za zaufanie jakim mnie obdarzali, za życzliwość na co dzień i od święta. Zapewniam, że zawsze reagowałam na bieżąco na wszystkie złożone wnioski i prośby mieszkańców, pilnując jednocześnie ich realizacji w miarę posiadanych funduszy w budżecie Miasta.

Słowa podziękowania kieruję również do koleżanek i kolegów radnych, z którymi współpracowałam przez kilka kadencji. Bardzo dziękuję za dobrą współpracę Panu Burmistrzowi i pracownikom Urzędu Miasta. Myślę, że bez porozumienia i współpracy wiele ważnych inwestycji, które zrobiliśmy byłoby niemożliwych.

Nie mogę nie wspomnieć o pojedynczych przypadkach, nawet wśród radnych – totalnej negacji, to znaczy „wszystko na nie”. Dobrze, że były to tylko pojedyncze przypadki, bo gdyby większość tak postępowała, to niczego w mieście nie dałoby się zrealizować. Były sytuacje, że ja osobiście i inni radni, a także Burmistrz byliśmy podله atakowani, pomawiani i obrażani w Internecie i na słupach ogłoszeniowych. Takie oszczerstwa są przykre dla osób, które starają się zrobić coś pożytecznego dla Miasta i mieszkańców. Cieszę się jednak, że moja ostatnia kadencja upłynęła w zgodnej i konstruktywnej atmosferze.

Na koniec mojego podziękowania życzę Państwu, żeby nasze miasto rozwijało się jak do tej pory i żeby nam coraz lepiej się w nim żyło. Nowo wybranym Radnym i Burmistrzowi życzę owocnej współpracy, wzajemnego zrozumienia i satysfakcji z działalności na rzecz Radziejowa.

Dziękuję Państwu
Kazimiera Staszyńska

Życzenia dla radziejowskiej 100-latki

13 lipca br. mieszkanka Radziejowa Zdzichowska Anna obchodziła swoje 100-letnie urodziny. Stało się to tradycją, że Burmistrz Radziejowa Sławomir Bykowski składa wizytę jubilatce, wręczając z tej okazji kwiaty oraz okolicznościowy prezent. Tego dnia wokół Pani Anny zgromadzili się najbliżsi aby świętować sędziwy jubileusz,

wznosząc toast za jej zdrowie. Z tego miejsca nasza redakcja przylączy się do życzeń, życząc kolejnych jubileuszy

OD REDAKCJI

Szanowni Czytelnicy „Radziejowianina”

W pierwszych dniach roku szkolnego oddajemy do Państwa rąk najnowszy numer „Radziejowianina.

W bieżącym wydaniu prezentujemy relację fotograficzną z pikniku ekologicznego na tzw. „radziejowskich błotach”, jaki miał miejsce 9 września. Zamieściliśmy także kolejną porcję starych zdjęć przedstawiających zarówno miasto jak i mieszkańców Radziejowa. Szczególnie warto wrócić uwagę na artykuł K. Wątrobicza, który porusza mało znane fakty z dziejów naszego miasta.

Na ostatnich stronach gazety zamieściliśmy sprawozdanie Burmistrza Radziejowa z czteroletniej kadencji 2014-2018. Redakcja uznała, iż wzorem lat ubiegłych takie sprawozdanie jest konieczne aby zaprezentować jego mieszkańcom d konania samorządu radziejowskiego. W związku z tym zarezerwowaliśmy dla władz miasta nieco więcej stron niż ma to miejsce w poprzednich numerach gazety, mając na uwadze, iż podobna relacja ma miejsce tylko raz na cztery lata.

Życzymy milej lektury i liczymy na jej ciepłe przyjęcie

*W imieniu zespołu redakcyjnego
Redaktor Naczelny
Paweł Śrubas*

„RADZIEJOWIANIN” - Kwartalnik
Redaktor naczelny – PAWEŁ ŚRUBAS

Redakcja w składzie – T. Gadzinowska, M. Maciejewski, D. Wielgosz, A. Wojciechowska,
Wydawca – Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. F. Becińskiego, ul Objezdna 33
Adres Redakcji – Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. F. Becińskiego, ul Objezdna 33,
www.bibliotekaradziejow.cdx.pl, tel. 54 285 32 80
e –mail : radziejowianin@umradziejow.pl

Pismo zrzeszone w Stowarzyszeniu Polskich Mediów

REDAKCJA ZASTRZEGA SOBIE PRAWO DO SKRÓTÓW NADESŁANYCH TEKSTÓW
PRAWA AUTORSKIE ZASTRZEŻONE

„Każdy znajdzie tu coś, co mu się nie spodoba. Każdemu jego małe oburzenie.”

(Józef Hen - pisarz, publicysta)

OBWIESZCZENIE

Burmistrza Miasta Radziejów
z dnia 19 września 2018 roku

Na podstawie art. 16 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754, 1000 i 1349) Burmistrz Miasta Radziejów podaje do wiadomości wyborców informację o numerach oraz granicach obwodów głosowania, wyznaczonych siedzibach obwodowych komisji wyborczych oraz możliwości głosowania korespondencyjnego i przez pełnomocnika w wyborach do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz w wyborach wójtów, burmistrzów i prezydentów miast zarządzonych na dzień 21 października 2018 r.:

Nr obwodu głosowania	Granice obwodu głosowania	Siedziba obwodowej komisji wyborczej
1	ulice: 1 Maja, Bema, Brzeska, Działkowa, Franciszkańska, Ignacego Paderewskiego, Komunalna, Langiewicza, Miodowa, Mirosławskiego, Ojca Św. Jana Pawła II, Piastowska, Płowiecka, Podgórna, Przemysłowa, Rolnicza, Słoneczna, Stanisława Moniuszki, Władysława Łokietka	<p>Miejski Zespół Szkół w Radziejowie, Szkolna 28, 88-200 Radziejów</p> <p>Lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych</p>
2	ulice: 3 Maja 1791r. , 11 Listopada 1918r. , Armii Krajowej, Cicha, Kazimierza I Kujawskiego, Kujawska, Leśna, Młynarska, o. Artura Zapaśnika, Ogrodowa, Okrzei, Piaskowa, ppłk Antoniego Iglewskiego, Sosnowa, Sportowa, Szkolna, Szybka, Średnia, Targowa, Wiatraczny Stok, Wyzwolenia, Żwirna	<p>Miejski Zespół Szkół w Radziejowie, Szkolna 28, 88-200 Radziejów</p> <p>Lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych</p>
3	ulice: Cypriana Kamila Norwida, Edwarda Stachury, Franciszka Becińskiego, Juliana Tuwima, Kilińskiego, Konstantego I. Gałczyńskiego, Kościuszki, Krótka, Niska, Przesmyk, Puławskiego, Rynek, Rzemieślnicza, Stanisława Wyspiańskiego, Stroma, Szewska, Szpitalna, Wąska, Władysława Broniewskiego, Wysoka, Zachodnia, Zakątna, Zamkowa, Zaulek	<p>Urząd Miasta Radziejów, Kościuszki 20/22, 88-200 Radziejów</p>
4	ulice: Chabrowa , Dolna, Fryderyka Chopina bez nr 4 (blok), Józefa Górczyńskiego, Kasprowicza, Kazimierza Wielkiego, Kruszwicka, Ks. Jana Wieczorka, Kwiatowa, Łąkowa, Mickiewicza , Objezdna – bez bloków nr 28/6, 28/14, 28/15, 32, 32/2, 34/2, 34/3, 34/4, Parkowa , Polna bez nr 2, 4, 6 (bloki), Prusa, Słowackiego, Toruńska, gen Romualda Traugutta, Zielona, Żytunia	<p>Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Radziejowie, Objezdna 33, 88-200 Radziejów</p> <p>Lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych</p>
5	ulice: Fryderyka Chopina nr 4 (blok), Marii Dąbrowskiej nr 3 i 5 (bloki); Objezdna-bloki nr 28/6 ; 28/14 ; 28/15 ; 32 ; 32/2; 34/2 ; 34/3 i 34/4; Polna bloki nr 2 ; 4 ; 6	<p>Radziejowski Dom Kultury, Objezdna 40, 88-200 Radziejów</p> <p>Lokal dostosowany do potrzeb wyborców niepełnosprawnych</p>

OBWIESZCZENIE

Burmistrza Miasta Radziejów

z dnia 24 sierpnia 2018 roku

Na podstawie art. 422 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754, 1000 i 1349) Burmistrz Miasta Radziejów podaje do publicznej wiadomości informację o okręgach wyborczych, ich granicach i numerach, liczbie radnych wybieranych w okręgach wyborczych oraz siedzibie Miejskiej Komisji Wyborczej w Radziejowie w wyborach do Rady Miasta Radziejów zarządzonych na dzień 21 października 2018 r.:

Numer okręgu wyborczego	Granice okręgu wyborczego	Liczba wybieranych radnych
1	ulice: Brzeska, Franciszkańska, Ignacego Paderewskiego, Komunalna, Ojca Św. Jana Pawła II, Płowiecka, Przemysłowa, Rolnicza, Stanisława Moniuszki	1
2	ulice: 1 Maja, Bema, Langiewicza, Miodowa, Mirosławskiego, Podgórna, Władysława Łokietka	1
3	ulice: Działkowa, Piastowska, Słoneczna	1
4	ulice: Armii Krajowej, Kujawska, Wyzwolenia	1
5	ulice: 3 Maja 1791 r, Cicha, Młynarska, Okrzei, Piaskowa, Szkolna, Targowa, Wiatraczny Stok, Żwirna	1
6	ulice: 11 Listopada 1918 r, Kazimierza I Kujawskiego, Leśna, o. Artura Zapaśnika, Ogrodowa, ppłk Antoniego Iglewskiego, Sosnowa, Sportowa, Szybka, Średnia	1
7	ulice: Cypriana Kamila Norwida, Edwarda Stachury, Franciszka Becińskiego, Juliana Tuwima, Konstantego I. Gałczyńskiego, Kościuszki od nr 31 do nr 93, Stanisława Wyspiańskiego, Władysława Broniewskiego	1
8	ulica: Szpitalna	1
9	ulice: Kilińskiego, Kościuszki od nr 1 do nr 30, Krótka, Niska, Przesmyk, Puławskiego, Rynek, Rzemieślnicza, Stroma, Szewska, Wąska, Wysoka, Zachodnia, Zakątna, Zamkowa, Zaulek	1
10	ulice: Dolna, Kruszwicka, Objezdna – bez bloków nr 28/6, 28/14, 28/15, 32, 32/2, 34/2, 34/3, 34/4	1
11	ulice: Kasprowicza, Kwiatowa, Mickiewicza, Prusa, Słowackiego, gen. Romualda Traugutta, Zielona, Żytnia od nr 1 do nr 13	1
12	ulice: Chabrowa, Fryderyka Chopina bez nr 4 (blok), Łąkowa, Józefa Górczyńskiego, Kazimierza Wielkiego, Ks. Jana Wieczorka, Parkowa, Polna bez numerów 2, 4, 6 (bloki), Toruńska, Żytnia od nr 14 do 26	1
13	ulice: Fryderyka Chopina nr 4 (blok), Marii Dąbrowskiej nr 3 i 5 (bloki); Polna nr 2; 4; 6 (bloki)	1
14	ulica: Objezdna nr 28/6; 28/14; 28/15; 32; 32/2 (bloki)	1
15	ulica: Objezdna nr 34/2 ; 34/3 i 34/4 (bloki)	1

Siedziba Miejskiej Komisji Wyborczej w Radziejowie mieści się:

Urząd Miasta Radziejów ul. Kościuszki 20/22

tel. 54 285 71 00

BURMISTRZ

Sławomir Bykowski

RADZIEJÓW na starej fotografii ...

Radziejów - Szkoła Podstawowa. Rok szk. 1959/60.

Uczniowie kl. IV b, rok szkolny 1959/1960. Na zdjęciu - pierwszy rząd

od lewej: Irek Stolarski, Michał Złotnicki, Adek Mielcarek,

Tomek Stefański, Antek Burzyński, Mirek Serocki, Henio Kępski,

Henio Małkowski, Franek Kmieciak, Janek Wesółowski.

Drugi rząd od lewej: Janek Wekwejt, Janek Mielcarek, Ela Roszak,

Ula Rolirad, Danka Dombrowicz, Alina Kłosowska,

Grażyna Morawska, Grażyna Marcinkowska, Basia Piątkowska,

Józef Tarnecki, Janek Patyk.

Trzeci rząd od lewej: Zosia Sikorska, Basia Skorupińska,

Teresa Będkowska, Ula Górczyńska, Ela Trawczyńska,

Michalina Patryn – wychowawczynie, Gienia Kopkiewicz,

Danka Piątkowska, Irka Palicka, Krysia Szatkowska,

Krysia Rankau.

Czwarty rząd od lewej: Henio Ziółkowski, Rysiek Ratajczyk,

Gienek Mielcarek.

Z archiwum prywatnego Pani Dziubich

**Wiatrak Koźlak jaki znajdował się przy obecnej
ul. Wiatraczny Stok, Z archiwum prywatnego
Leszka Kalickiego**

Centralne Dożynki, Radziejów 1984 rok z udziałem gen. Wojciech Jaruzelski

Uczniowie Szkoły Podstawowej, rok 1956. Z prywatnego archiwum Jadwigi Strzałkowskiej.

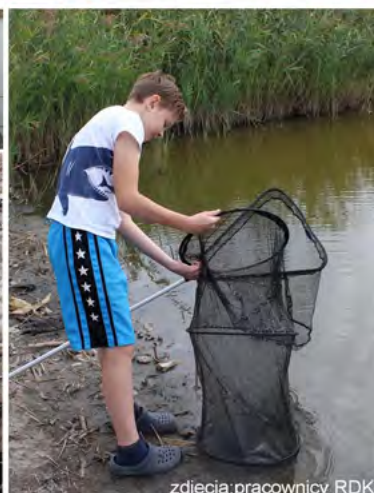
09.09.2018

Festyn Ekologiczny na Radziejowskich Błotach

Ponad 1000 osób odwiedziło Radziejowskie Błota podczas Festynu Ekologicznego, zorganizowanego przez Radziejowski Dom Kultury i Koło Wędkarskie nr 118 w ramach programu edukacyjno-informacyjnego pt. "Chrońmy ptaki na Kujawach Radziejowskich" opracowanego i realizowanego przez RDK. Na festynie nie zabrakło wystawców oferujących przeróżne wyroby - rzeźba w drewnie, rękodzieło, miód i domowe sery. Panie z KGW z Witowa częstowały domowym ciastem, RDK rybami wędzonymi i w occie, a w namiocie Lokalnej Grupy Działania można było zjeść pyszną grochówkę. Strażacy z OSP w Radziejowie oferowali pyszne kielbaski z grilla. Przez cały czas trwania pikniku w namiotach Łowiectwa, Włocławskiego Centrum Edukacji Ekologicznej, Nadleśnictwa i Radziejowskiego Domu Kultury można było wziąć udział w specjalnie przygotowanych quizach. Nie zabrakło też atrakcji dla najmłodszych - panie z LGD malowały dzieciom buzie w bajkowe wzory i tworzyły cuda z baloników. Wszyscy, zarówno dorośli, jak i dzieci, mogli też odbyć przejażdżkę konno lub bryczką. Największą atrakcją Festynu był pokaz ptaków drapieżnych. Można było przyrzuć się im z bliska, a nawet potrzymać i zrobić sobie z nimi pamiątkową fotografię. Dziękujemy wszystkim za obecność i wspólną zabawę, a wszystkim sponsorom za pomoc przy organizacji. Na kolejny Festyn Ekologiczny zapraszamy już za rok!

Koło wędkarskie nr 118 zorganizowało Rodzinne Zawody Wędkarskie

zdjęcia: pracownicy RDK

Za udział w konkursach ekologicznych można było otrzymać budkę lęgową!

Radziejów odwiedzili rowerzyści z Osiecin

Dla odważnych - pamiątkowe zdjęcie z ptakiem drapieżnym!

Podczas konkursów zorganizowanych przez RDK świetnie bawiły się nie tylko dzieci!

zdjęcia: pracownicy RDK

Narodowe czytanie

„Przedwiośnie” Stefana Żeromskiego było główną lekturą siódmej edycji Narodowego Czytania, które odbyło się 8 września 2018r. W radziejowskiej Bibliotece oprócz bibliotekarek i klubowiczek Dyskusyjnego Klubu Książki „Przedwiośnie” czytały uczennice Miejskiego Zespołu Szkół w Radziejowie: Weronika Dolatowska, Oliwia Galczak, Nikolett Kubiak oraz bibliotekarka Miejskiego Zespołu Szkół. Wiesława Marek. Dziękujemy.

Półkolonie z wizytą w ...

13 lipca radziejowską Bibliotekę odwiedziły dzieci w ramach półkolonii zorganizowanych przez Stowarzyszenie Piast Kołodziej z parafii Piaski. Natomiast 19 lipca gościliśmy dzieci w ramach półkolonii zorganizowanych przez Gminny Ośrodek Kulturalno - Biblioteczny w Czolowie.

III etap rewitalizacji

W sierpniu zakończyliśmy kolejny etap rewitalizacji Biblioteki. „Radziejowska Biblioteka OdNowa” III etap - zagospodarowanie terenu wokół budynku Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej im. Franciszka Becińskiego w Radziejowie (część budowlana). Najbardziej charakterystycznymi obiektami jakie pojawiły się przed Biblioteką jest ALTANA SPOTKAŃ LITERACKICH oraz duży napis BIBLIOTEKA.

Projekt „Radziejowska Biblioteka OdNowa” kończy się 30 października 2018 r obsadzeniem zieleni wokół budynku.

Nocne czytanie

12 września w Izbie Regionalnej w Radziejowie odbyło się spotkanie z okazji 100- lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości.

Koordynatorzy "Nocnego czytania"- nauczyciele MZS w Radziejowie, panie: B.Rolirad, M. Eznarska, E.Derucka wybrały fragmenty tekstów, które poruszają tematy bliskie naszej ojczyźnie, ukazują jej piękną, ale i bolesną historię. Dzieła Mickiewicza, Żeromskiego, Sienkiewicza, Orzeszkowej, Skargi, wiersze K.K. Baczyńskiego czy F.Becińskiego oraz fragment homilii Jana Pawła II z 1979r. prezentowane były przybyłej na tę okazję młodzieży gimnazjalnej oraz uczniom klasy ósmej szkoły podstawowej. Uczestnicy "Nocnego czytania" mieli możliwość zobaczyć "oczyma wyobraźni" np. wysadzającego armatę szwedzką Babinicza, ujrzeć "szklane domy", udać się na Mogiłę Powstańców z Janem i Justyną, usłyszeć koncert Jankiela. Na koniec kujawsko-pomorski v-ce kurator oświaty, pani M.Mazurkiewicz podkreśliła niezwykle charakter takich spotkań, które budują więź między młodszym i starszym pokoleniem, krzewią patriotyzm, uczą, jak duży wpływ na życie Polski i Polaków „miała i zawsze mieć będzie literatura.

Teksty czytały osoby związane z Radziejowem i okolicami: p.M.Mazurkiewicz (v-ce kurator oświaty), p.S.Bykowski (burmistrz miasta Radziejów), p.A.Krupińska, p.E.Okunowska, p.S.Becińska, p.R.Koźmiński (dyrektor MZS w Radziejowie), ksiądz A.Szczap oraz p. E.Derucka.

Kierunek? Bałtyk!

W sierpniu 20 dzieci z MZS pod opieką p. Iwony Braszkiwicz i Małgorzaty Polaszek spędziło wakacje w Łazach nad Bałtykiem. Organizatorem kolonii było Biuro Podróży „ARKONA”, które zapewniło uczestnikom 3 atrakcyjne wycieczki, gry i zabawy sportowe, ognisko, karaoke, dyskoteki oraz wyjątkowo udany wypoczynek nad morzem.

19 września dzieci z PP nr 1 w Radziejowie z grup „Elfy” i „Gumisie” wraz z wychowawczyniami wybrały się na spacer na pobliskie skrzyżowanie pod czujnym okiem policjantów ruchu drogowego. Uczyły się bezpiecznie przechodzić przez ulicę zarówno w miejscach, gdzie jest sygnalizacja świetlna, jak również w miejscach, gdzie takiej sygnalizacji nie ma. Żaden z maluchów nie miał problemu z określeniem jak należy prawidłowo korzystać z sygnalizatora. Przedszkolaki utrwaliły podstawowe zasady obowiązujące w ruchu drogowym. Dużą atrakcją spotkania okazała się prezentacja samochodu policyjnego i możliwość wejścia do środka auta. Dzieci otrzymały od funkcjonariuszy upominki w postaci znaczków odbłaskowych, dzięki którym będą bezpieczni jako uczestnicy ruchu drogowego

A. Stanny, M. Michalska, G. Krempleska, I. Chojnacka

Nasz przedszkolak to bezpieczny przedszkolak

Kosmos bez tajemnic

Uczniowie Miejskiego Zespołu Szkół odnoszą sukcesy w naukach ścisłych. Biorą udział w licznych konkursach i projektach. Miesiąc maj był pracowitym miesiącem dla uczniów którzy wzięli udział w kolejnej edycji Wojewódzkiego Konkursu Astronomicznego dla uczniów szkół województwa kujawsko - pomorskiego. „Zgrany Astroteam”, złożony z uczniów naszego Zespołu (Małgorzaty Kacprzak, Weroniki Dolatowskiej, Andrzeja Wrzeńskiego, Oskara Drzewieckiego, Sebastiana Bogdana), pracujący pod kierunkiem panów Zbigniewa Karpińskiego i Piotra Zielińskiego również prowadził badania. Opracowany został projekt pt. „Badania ilości gwiazd na zdjęciach w funkcji czasu naświetlania i czułości matrycy”. We wrześniu komisja konkursowa ogłosiła wyniki w poszczególnych kategoriach konkursu, z których wynika, że nasz zespół zwyciężył. Uroczysta gala wręczenia nagród odbyła się 25 września w Domu Kopernika w Toruniu.

Piotr Zieliński

Obserwacje zaćmienia Księżyca i opozycja Marsa

27 lipca br. doszło do najdłuższego w XXI wieku całkowitego zaćmienia Księżyca. „Wgryzanie”-początek zaćmienia częściowego poprzedzającego fazę całkowitą- rozpoczęło się o godzinie 20:24.

Całkowite zaćmienie rozpoczęło się o godz. 21:30 i trwało do godziny 23:13 Księżyc w całości przebywał w strefie cienia. Faza całkowitego zaćmienia trwała 1 godzinę 42 min.57 sekund.

Przez kolejnych 66 minut Księżyc wychodził ze strefy cienia ziemskiego, rozjaśniając całe niebo.

Powtórne zaćmienie częściowe stanowiło ostatni postrzegany etap zjawiska, który zakończył się już po północy z 27 na 28 lipca i przebiegał do godziny 00:19.

Do następnego takiego zaćmienia Księżyca dojdzie dopiero w 2123r.

Tego samego dnia 27 lipca Mars znalazł się w pierwszej od 15 lat wielkiej opozycji. Jego jasność wynosiła -2,8 mag. Wschód planety nastąpił o 21:31 natomiast zachód o 4:23 następnego dnia. Najlepsza widoczność Marsa była 57 minut po północy.

Teresa Gadzinowska

Mozaikę zdjęć ukazującą przebieg zaćmienia Księżyca wykonał Dawid Jankowski, absolwent Liceum Ogólnokształcącego w Radziejowie

Zaćmienie Księżyca, fot. Teresa Gadzinowska

Obserwatorzy zaćmienia -mieszkańcy Radziejowa fot. T.Gadzinowska

Z działalności GRH Chorągiew Zaciężna Ziemi Radziejowskiej

Grzymalicy kontra Nałęczę, czyli o średniowiecznej wojnie domowej na Kujawach i w Wielkopolsce w latach 1382 – 1385 – inscenizacja historyczna

Sięganie do źródeł pisanych jest wielce zajmujące i pożyteczne a dla historyka-rekonstruktora staje się nowym wyzwaniem i przygodą.

W dniach 11- 12 sierpnia 2018 roku w ruinach zamku w Wenecji opodal Biskupina i Żnina odbyła się pierwsza edycja inscenizacji epizodów związanych bezpośrednio z historią Kujaw i Wielkopolski a ściślej mówiąc okresem bezkrólewia w Królestwie Polskim z lat 1382 - 1385. To pasjonująca historia, co prawda odzwierciedlająca mentalność i obyczajowość Polaków końca wieku XIV, zwalczających się stronnictw co w rezultacie doprowadziło do wojny domowej na pobliskich terenach. Historia konfliktu wybuchła tuż po śmierci króla Ludwika Węgierskiego, kiedy jedna z córek miała

zasiąść na tronie polskim. Zatarg zwany wojną domową zaognił się pomiędzy trzema stronnictwami rodów rycerskich: Grzymalitów - Nałęczów - tzw „Ziemian” (Doliwitów) oraz księciem plockim Siemowitem IV. Każde ze stronnictw miało ze swej strony wyłonić kandydata na króla Polski. Grzymalicy reprezentowani przez starostę wielkopolskiego Domarata z Pierzchna popierali kandydaturę margrabiego Zygmunta Luksemburskiego i jego żony Marii; Nałęczę - tzw Ziemianie reprezentowani m.in. przez sędziego kaliskiego Mikołaja z

Chomiąży i Wenecji zwanego „Diabłem”, pragnęli wyłonić króla Polski spośród swoich, przeciwni byli Luksemburgom. Natomiast trzecia strona konfliktu książę plocki Siemowit IV ośobiści pragnął zostać monarchą. Tło historyczne ubarwione było postacią słynnego rycerza z końca XIV wieku, a mianowicie

Bartosza herbu Wezenborg z Odolanowa. Pełnił on w tamtych czasach funkcję starosty kujawskiego. Wydarzenia zapisane przed ponad 630 laty przez kronikarza Janka z Czarnkowa stały się podstawą do stworzenia scenariusza spektaklu historycznego. Autorem scenariusza jest autor niniejszego artykułu. Zamek w Wenecji odżył po latach dzięki energicznej fabule i scenarzystowi oraz grupom rekonstrukcyjnym biorącym udział w inscenizacji. Konie, zbrojni i ustrojeni rycerze, gawiedz i niewiasty przybliżyli czasy Królowej Jadwigi. Podczas dwudniowej insce-

nizacji starano się odtworzyć najważniejsze i najjaskrawsze epizody zawarte w kronice Janka z Czarnkowa i kronice Jana Długosza. To bardzo barwna i ciekawa historia ziemi kujawskiej i wielkopolskiej pomimo militarnego tła, lecz zupełnie nieznaną i nieporuszaną szerzej na lekcjach historii. Wałory krajoznawcze i historyczne miejsca z pewnością w przyszłości przyciągną zaciekawionych widzów oraz turystów z odległych stron.

Leszek Kalicki -GRH „Chorągiew Zaciężna Ziemi Radziejowskiej”

GRH Chorągiew Zaciężna Ziemi Radziejowskiej

Z okazji 100-lecia zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego oraz setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości

organizuje nabór w szeregi nowo utworzonej podgrupy zainteresowanych odtwarzaniem wojska wielkopolskiego z lat 1918-1920.

Polaku! Wstąp i zasil armię wielkopolską!
Zgłoszenia proszę kierować na maila: zuawsm63@wp.pl
lub na moim profilu Facebook

Krótkie babska z radziejowskiego przytułku (część 1)

Kilka miesięcy temu przeglądając zasoby Internetu w poszukiwaniu książek o tematyce związanej z regionem Kujaw natrafiłem na interesujące wydawnictwo Dariusza Chyły pt. „Opieka społeczna na Kujawach w latach 1577-1772”. Zakupiliśmy więc tą pozycję do zbiorów regionalnych Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej im. Franciszka Becińskiego w Radziejowie. Chciałbym Państwu szerzej przybliżyć tematykę Szpitala – przytułku dla ubogich i kościoła św. Ducha, które kiedyś istniały w Radziejowie a o których do tej pory mieliśmy w literaturze co najwyżej kilkunastozdaniowe wzmianki. To co interesuje mnie w historii najbardziej to miejsca i ludzie kiedyś w nich żyjący, szczególnie miejsca, które dobrze znam np. Radziejów. Przecież nasze miasto i historia z nim związana nie zaczęła się wtedy kiedy się urodziliśmy. Chodząc ulicami Radziejowa zastanówmy się czasem co w danym miejscu istniało kiedyś jak dane miejsce wyglądało dawniej a przede wszystkim jacy ludzie tutaj żyli i współtworzyli to miasto na przestrzeni kilkuset lat. Wszelkie procesy historyczne, które działały się w Polsce a nierzadko także i na świecie miały w mniejszym lub większym stopniu swoje odbicie w historii Radziejowa czy też historii Kujaw. Ucząc się historii czasami miałem wrażenie, że zarówno część nauczycieli jak i uczniów sądzi (a przynajmniej tak były skonstruowane programy nauczania), że historia działa się gdzieś w Polsce, gdzieś na świecie a przecież historia działa się także tutaj w Radziejowie, dawniej jak i obecnie jednym z ważniejszych miast na Kujawach. Obecnie dzięki współpracy radziejowskiej biblioteki ze szkołami uczniowie poznają historię i etnografię regionu korzystając z bogatego księgozbioru regionalnego biblioteki (około 1000 pozycji książkowych dotyczących Kujaw, czasopism naukowych, czasopism lokalnych, folderów, zdjęć, map i szkiców) a także uczestniczą w lekcjach regionalizmu.

Pierwszą informację o szpitalu – przytułku (domu) dla ubogich i kościele św. Ducha mamy z roku 1438, kolejną z 1450r. a w roku 1462 mamy pierwszą wzmiankę o zapisie na rzecz szpitala i kościoła św. Ducha. W XV w. znajdował się on (używam liczby pojedynczej traktując szpital – przytułek (dom) dla ubogich i kościół św. Ducha jako zespół) na bliżej nieokreślonym przedmieściu, w XVIII w. a zapewne już nawet w XVII w. można go lokalizować na przedmieściu toruńskim (być może istniał tu od samego początku) a więc na miejscu dzisiejszej Szkoły Muzycznej (dawnego ośrodka zdrowia) i w jej najbliższej okolicy - pusty plac przy dawnym kiosku RUCHU – (patrz zdjęcie). Wizytacja kościelna z roku 1766 usytuowanie szpitala – przytułku dla ubogich określa następująco: „*na przedmieściu toruńskim ku Broniewu po lewej ręce wiodącej z miasta ku wsi Broniewo*”. Mam informacje od mieszkańców miasta, że podczas budowy dawnego ośrodka zdrowia w latach 60-tych XX wieku natrafiano na ludzkie kości. Znaleźiska te najprawdopodobniej można wiązać z dawnym cmentarzem, który kiedyś istniał przy kościele św. Ducha i szpitalu – przytułku (domu) dla ubogich. Na planie restauracyjnym Radziejowa z 1820 r. sam mały budynek szpitala – przytułku (domu) dla ubogich i przyszpitalny cmentarz ale już bez kościoła św. Ducha zaznaczone są na lekkim wzniesieniu (dzisiaj znacznie zniwelowanym) między dawnymi ulicami Toruńską, Starą i Stodolną czyli dzisiejszymi Toruńską, Objędną i Dolną. Podsumowując kościół św. Ducha istniał co najmniej od 1438r., po spaleniu go przez Szwedów w 1657r. został odbudowany ale po ponownym spaleniu przez wojska szwedzkie podczas III wojny północnej w 1704r. nie mamy już informacji o jego ponownej odbudowie. Szpital – przytułek (dom) dla ubogich istniał co najmniej od 1438r. do schyłkowych lat XVIIIw. a nawet w zmienionej formie i warunkach zaborów już nie pod opieką kościoła a miasta istniał także w XIX w. aż do okresu międzywojennego. Mam też informację od mieszkańca Radziejowa Pana Szymona Szykowskiego, że przy dzisiejszej Szkole Mu-

zycznej a dokładniej na pustym placu przy dawnym kiosku RUCHU (patrz zdjęcie) nawet po II wojnie światowej także istniał przytułek dla ubogich nazywany czasem szpitalem – szpitalikiem, którzy to ubodzy chodzili po prośbie po domach w Radziejowie zbierając pieniądze lub żywność. Widać więc pewną ciągłość w tej sferze.

Szpital – przytułek (dom) dla ubogich istniejący w Radziejowie przy kościele św. Ducha nie tyle pełnił funkcje medyczne co był przytułkiem dla ludzi ubogich, chorych, kalekich i starych, którzy nie byli w stanie pracować. Niekiedy także żebracy uzyskiwali w nim schronienie natomiast ludzie zdolni na stałe lub sezonowo do pracy nie mieli otrzymywać miejsca i wsparcia w przytułku. Wszyscy wyżej wymienieni znajdowali w przytułku schronienie (dach nad głową) w miarę możliwości otrzymywali też pożywienie a czasami także odzież. Nie mamy żadnej informacji o leczeniu chorych, opiece medycznej w radziejowskim szpitalu – przytułku. Jeżeli taka w ogóle była to zapewne w małym lub wręcz marginalnym stopniu. Życie ludzi przebywających w szpitalach - przytułkach dla ubogich zorganizowane było często na wzór klasztorny lub bractwa religijnego czyli w zamian za zapewnienie schronienia (dachu nad głową), w miarę możliwości także wyżywienia i czasami odzieży dających poczucie względnego bezpieczeństwa pensjonariusze przytułków wyzbywali się pewnych swobód i poddawali określonym regułom funkcjonowania (o czym jeszcze napiszę w dalszej części artykułu). W części przypadków aby być przyjętym do szpitala – przytułku trzeba było uiścić opłatę zwaną wkupnym chyba, że ktoś był skrajnie ubogi wtedy odstępowano od tej reguły. Do szpitali – przytułków przyjmowano „swoich” czyli ludzi zamieszkujących w danym mieście czy też wsi lub najbliższej okolicy w której był przytułek. Informacje o szpitalach – przytułkach czerpiemy głównie z wizytacji kościelnych oraz z dokumentów kościelnych m.in. z relacji biskupów włocławskich do Rzymu. W Radziejowie budynek szpitala - przytułku w XVIw. był drewniany było w nim miejsce – izba do dziennego pobytu pensjonariuszy tzw. hypocaustum i miejsca tzw. komory przeznaczone na sen. Pod koniec XVI w. radziejowski szpital - przytułek posiadał dwa hypocausta i cztery komory, jedna z komór spełniała funkcję magazynu. W XVII w. miał już trzy hypocausta a w XVIII w. posiadał też sien. Przytułki fundowało duchowieństwo, szlachta a czasem także mieszczenie. Kolatorami i witykami byli wójt oraz burmistrz Radziejowa więc prawdopodobnie fundatorem szpitala – przytułku był wójt wspólnie z radą miasta. Ze względu na to, że Radziejów był miastem królewskim możliwe, że fundatorem przytułku był monarcha, który prawdopodobnie prawo patronatu nad świątynią szpitalną scedował na mieszczan radziejowskich. W 1462r. szpitalem radziejowskim kierował prepozyt wymieniany jako bezimienny ksiądz. Takie obiekty jak szpitale - przytułki istniały najpierw w miastach (od średniowiecza) a z biegiem czasu także na wsiach (od około lat 70-tych XVIw.). W wizytacji kościelnej z końca XVI w. jest mowa, że szpital – przytułek w Radziejowie był w dobrym stanie ale w latach 60-tych XVIII w. określono go jako stary a w wizytacjach z lat 70-tych i 80-tych XVIII w. jako spróchniały, zrujnowany. W roku 1609, w latach 30-tych XVII w., w roku 1671, 1701, 1745 i 1790 kilkakrotnie był odbudowywany. Niektóre szpitale – przytułki posiadały własne świątynie lub kaplice. W Radziejowie był to kościół/konsekrowana kaplica św. Ducha jednak początkowo nie przechowywano w nim wody święconej ani Najświętszego Sakramentu. Ponieważ przy kościele szpitalnym św. Ducha nie było stałego kapelana dlatego wierni ze szpitala – przytułku uczęszczali na msze do kościoła parafialnego. Ostatecznie od 1584r. mansjonarze radziejowscy dwa razy w tygodniu odprowadzali msze w kościele szpitalnym św. Ducha i udzielali sakramentów jego podopiecznym. Na przestrzeni wieków zarówno kościół św. Ducha jak i szpital - przytułek dla

ubogich spłonęły kilkakrotnie na skutek pożarów wywołanych przypadkowo lub pożarów wywołanych celowo przez obce wojska ale następnie je odbudowywano. Nową świątynię wybudowano w 1609r., dach pokryty był dachówką nie mamy natomiast informacji z czego zbudowany był kościół. Wiemy natomiast, że wówczas posiadał dwa ołtarze a przy kościele istniał cmentarz ogrodzony plotem. Wymienione dwa ołtarze to ołtarz wielki gdzie przechowywano Najświętszy Sakrament, nosił wezwanie św. Krzyża, zaś boczny ołtarz wezwanie św. Walentego. Na cześć głównego ofiarodawcy nowej świątyni, altaryzisty radziejowskiego Walentego Żernickiego kościołowi Świętego Ducha nadano drugie wezwanie św. Walentego. Mamy przekazy, że kościół był dobrze wyposażony w sprzęty liturgiczne a pensjonariusze szpitala otrzymywali święte sakramenty. Szpital – przytułek (dom) dla ubogich i kościół św. Ducha spalili wojska szwedzkie w 1657r. podczas Potopu Szwedzkiego ale udało się je odbudować. O ile w 1779 r. drewniany kościół św. Ducha już nie istniał, wizytacja z końca XVIII w. podaje, że został spalony o tyle szpital – przytułek jeszcze funkcjonował. Na miejscu dawnej świątyni wystawiono krzyż z figurą Chrystusa ponadto obok była dzwonnica.

Uposażenie szpitali – przytułków czyli skąd czerpały środki na własne funkcjonowanie było różne. Miały one własne pola, grunty

orne, ogrody, niekiedy całe wsie. Zapisów testamentowych na rzecz szpitali – przytułków dokonywali także bogaci mieszczanie i szlachta czy to pod postacią określonych kwot pieniężnych (czynszów) czy też dóbr materialnych np. gruntów (pól, ogrodów, sadów, łąk). W 1496r. mieszcza radziejowska Dorota Rubinowa przekazała pole na rzecz radziejowskiego szpitala św. Ducha. Majątek szpitalny stanowił też inwentarz żywy: krowy, świnię, konie, woły, hodowane w celach pokarmowych i jako zwierzęta pociągowe. W latach 1632-1647 szpital-przytułek radziejowski dysponował 4 krowami, 2 jałowkami oraz 4 świniami. Przytułek posiadał wcześniej 5 krów, jednakże zostały one bezprawnie sprzedane przez prowizora. W późniejszych czasach tylko nieliczne przytułki dysponowały inwentarzem żywym np. w Radziejowie w latach 60-tych XVIII w. przytułek dysponował tylko 2 krowami. Pensjonariusze szpitali – przytułków żyli także z jałmużny, uprawiali pola należące do szpitali, część pól była także wdzierżawiana a dochody czerpano z czynszów za dzierżawę w postaci pieniędzy lub dóbr w naturze np. snopków zboża lub drewna. Pod koniec XVI w. wizytacje z lat 1596-1599 podają, że radziejowskiemu przytułkowi przysługiwały czynsze z różnych źródeł na kwotę 48 florenów i 1 marki. Nie wszystkie jednak otrzymał nie trafiły do niego 4 floreny i jedna marka. Niekiedy czynsze były płacone w naturze, z tytułu dzierżawy jednego ze swoich pól szpital - przytułek radziejowski otrzymywał rocznie 20 florenów oraz 10 wozów drewna. Pod koniec XVI w. szpital posiadał „dwie części pola, jedno mniejsze, drugie większe i oba położone są w granicach miasta”. W 1626r. do radziejowskiego szpitala – przytułku należały 3 łany ziemi oraz czynsz z zapisanych 300 florenów. Według wizytacji z lat 1632-1647 szpital – przytułek św. Ducha w Radziejowie był bogato uposażony. „ Posiadał on pole położone naprzeciwko Czołówka. Darowane ono było kiedyś przez Stefa-

W tym miejscu dawniej istniały: Szpital – przytułek dla ubogich, przyszpitalny kościół św. Ducha oraz przykościelny cmentarz.

na Rydzynka. W czasie wizytacji uprawiali je Jakub Gonick i Wojciech Mayder za co trzeci snopek. Drugie pole położone było naprzeciwko Biskupic i Skibina. Potocznie nazywano je Płaską Szpitalną. Miało 3 stadia długości i 10 zagonów szerokości (390x18 m). Obok niego było inne pole szpitalne darowane przez Jana Słonkowskiego. Jego wymiary wynosiły 3 staje długości i 18 zagonów szerokości (390x32,4 m). To ple także było dzierżawione za co trzeci snopek. Według mieszczan radziejowskich do szpitala powinien należeć jeszcze inny grunt, który przed 9 laty był ofiarowany przez Macieja Mądralę. Miał on 11 staj długości oraz 6-7 zagonów szerokości (1430x10,80/12,60 m). Jednakże szpital nie posiadał wówczas tego pola, ponieważ używał go prepozyt Gonicki, twierdząc, że ma do niego prawo. W tej sytuacji wizytator nakazał rozstrzygnięcie

sporu. Przy tym gruncie istniało kolejne pole o długości 5 staj i szerokości 17 zagonów (650x30,60 m). Ponadto szpital dysponował polem darowanym przez Mateusza Latosza, mieszczanina radziejowskiego przed około 20 laty. Miało ono 4 staje długości oraz 18 zagonów szerokości (520x32,40 metrów). Dzierżawiono je za co trzeci snopek. Hospicjum dysponowało także małym ogrodem, którego używali podopieczni przytułku. Wizytacja wspomina o jeszcze jednym polu posiadanym niegdyś przez pensjonariuszy. Był to grunt darowany przez Łukasza

Bielasa o 8 stajach długości i 13 zagonach szerokości (1040x23,40 m). Jednakże za zgodą biskupa i po wycenie urzędu miejskiego został on sprzedany Stanisławowi Gonichowicowi. Gotówkę (130 florenów) otrzymał prepozyt. Na potwierdzenie tego istniało pokwitowanie. ” W pierwszej połowie XVII wieku szpital – przytułek radziejowski posiadał także oborę oraz browar ze stodołą. W 1761r. szpital radziejowski posiadał niewielkie uposażenie. „ Wizytacja z roku 1761 wspomina o trzech łanach. Jeden z nich usytuowany był w kierunku Czołowa, drugi zaś Biskupic. Wszystkie łany były dzierżawione przez mieszczan radziejowskich za co trzeci snopek. Te zaś prowizor dawał do młócki a następnie ziarno rozdzielał pomiędzy ubogich, przekazując jednocześnie wydzieloną część do prepozyta. Wizytacja z roku 1766 daje obszerny opis gruntów, zaznaczając jednak, że nie należą one już do szpitala, gdyż zostały zabrane przez radę i mieszczan radziejowskich. ” Widać więc, że szpital - przytułek radziejowski utracił pokaźny majątek w postaci wielu pól.

O tytułowych kłótniowych babskach z radziejowskiego przytułku z którymi miał sobie poradzić proboszcz dowiemy się z 2 części artykułu w następnym numerze Radziejowianina.

Opracował Krzysztof Wątrobic

Literatura:

- Chyła Dariusz, *Opieka społeczna na Kujawach w latach 1577-1772*, Lublin 2015r.
- *Radziejów poprzez stulecia*, pod red. Dariusza Karczewskiego, Włocławek-Radziejów 2002 r.
- *Dzieje Radziejowa Kujawskiego*, pod. red. Jerzego Danielewicza, Bydgoszcz 1982r

Rodzinny turniej w plażówkę w Radziejowie

Na terenie wypoczynkowo-rekreacyjnym tzw. „Błotach” w Radziejowie odbył się turniej par rodzinnych w plażową piłkę siatkową. Uczestniczyło dziesięć drużyn. Organizator TKKF Radziejowianka turniej przeprowadził systemem „rosyjskim”, do dwóch meczów przegranych. Turniej przebiegał w miłej rodzinnej atmosferze i stał na wysokim poziomie. W składach byli zawodnicy grający w halowych ligach prowadzonych przez organizatora. W meczu finałowym spotkali się: Jarosław i Piotr (syn) Mikołajczakowie pokonując Jarosława i Mateusza (syn) Patyków. O trzecie miejsce zagrali Marek i Marcel (syn) Ignasiakowie przegrywając z rodziną Krzysztofa i Filipa (syn) Ferensztajnow. Impreza została z finansowana ze środków Urzędu Miasta i Powiatu przeznaczonych na rozwój rekreacji. Najlepsze drużyny otrzymały puchary i nagrody rzeczowe. Imprezę wsparli: „Ledamur”, Jerzy Łąkowski, „Cezar” sklep sportowy, MKRPA, Pizzeria ZORBA z Dobrego. Organizator serdecznie dziękuje wszystkim drużynom za udział.

Piotr Wojciechowski

Turniej tenisa stołowego

W hali sportowej im. Franciszka Malinowskiego w Radziejowie odbył się turniej w tenisa stołowego dla zawodników uczestniczących w lidze regionalnej prowadzonej przez Ognisko TKKF Radziejowianka. Uczestniczyło 23 zawodników, którzy przydzieleni zostali do grup. Grało systemem „każdy z każdym”. Z grup mistrzowie i wicemistrzowie grali systemem rosyjskim do dwóch przegranych meczów. Jako niespodziankę można zaliczyć pokonanie o wejście do finału trzecio ligowca Daniela Wojciechowskiego przez Arkadiusza Goździka, który przegrał w finale z mistrzem turnieju z Mateuszem Żakiem. Drużyny uczestniczące w lidze oraz najlepsi w turnieju otrzymali pamiątkowe puchary, nagrody. Impreza wsparta

ze środków przeznaczonych na upowszechnianie sportu w Powiecie i Mieście. Organizator dziękuje dyrektorowi szkoły za udostępnienie Sali i sprzętu sportowego.

Wyniki turnieju; I miejsce- Mateusz Żak Zjednoczeni Piotrków, II Arkadiusz Goździk –UKS Kujawiak Morzyce I, III Mateusz Zając TKKF Radziejowianka, IV Józef Wojciechowski TKKF Radziejowianka, V Daniel Wojciechowski Zjednoczeni Piotrków, VI Piotr Kostecki UKS Kujawiak Morzyce I, VII Piotr Gratkowski LZS Wichowo, VIII Zbigniew Sobieraj UKS Kujawiak Morzyce I.

Wakacyjny turniej dziewcząt

Ognisko TKKF „Radziejowianka” przeprowadziło na radziejowskich błotach wakacyjny turniej w piłkę siatkową plażową dziewcząt, w którym uczestniczyło pięć drużyn reprezentujące MZS. Rozegrano systemem „każdy z każdym”. Po interesujących meczach pierwsze miejsce wygrała para Julia Gmurska i Julia Kępska pokonując w bezpośrednim pojedynku parę Zuzannę Murawską i Zuzannę Augustyniak. Trzecie Michalina Siekacz, Anna Siekacz, IV Wiktoria Centkowska, Martyna Stanny, V Amelia Florkowska, Michalina Nowicka. Drużyny otrzymały puchary, nagrody zakupione z funduszy przeznaczonych na upowszechnianie sportu w mieście

Piotr Wojciechowski

2. Cross Pod Napięciem

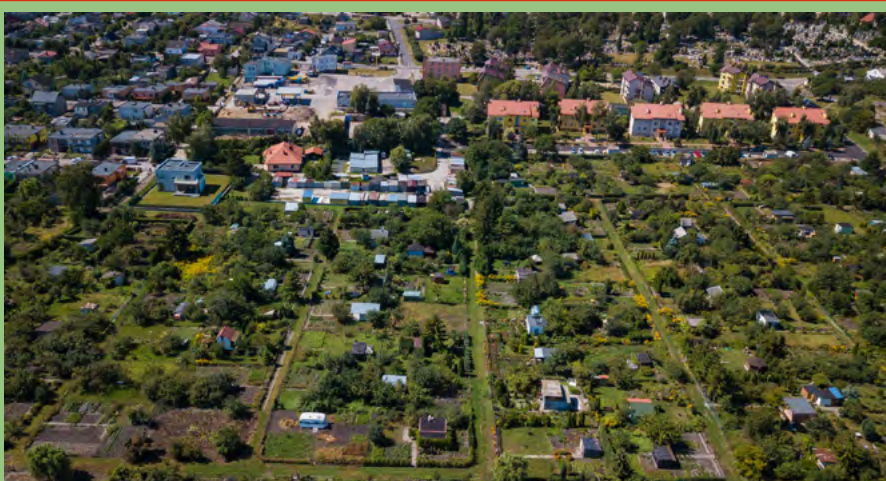
22 września br blisko 30 osób wystartowało w drugiej edycji Cross Pod Napięciem – leśnym biegu z przeszkodami. Biegacze mieli do pokonania dystans ok. 3 km, jednak przygotowana dla nich trasa była bardzo wymagająca. Wiodła ona radziejowskim lasem, poprzez górkę, powalone konary drzew do leśnego toru przeszkód. Jak przyznali sami biegacze, trasa pomimo dość krótkiego dystansu nie należała do łatwych, bowiem niejednokrotnie przyczyniła się do pojawienia u nich „siódmych potów”... Jako pierwszy na mecie pojawił się radziejowianin Patryk Hołtyn. Tuż za nim na podium stanął Marcin Pasternak z Włocławka. Trzecią lokatę zajął Kamil Goszczyński z Płocka. W kategorii kobiet pierwsze miejsce zajęła Anna Jakubowska z klubu sportowego Zryw Radziejów, II miejsce Ilona Dybowska z Pęcinka, III miejsce Dominika Lokszejn z Radziejowa.

Radziejowskie RODOS

Warto zacząć popularnym żartem, którym często zaczyna się rozmowa dwóch osób, a więc: „Gdzie się tak opalił?” Pada szybko odpowiedź „na RODOS”. Na skroni pytającego pojawia się zdziwienie często przeplatane z nieukrywaną zazdrością. Po chwili, gdy zapada czasem niezręczna cisza pada jednak wyjaśnienie ze strony „opalonego”, a więc: „mój drogi... na naszym RODOS, czyli Rodzinnych Ogródkach Działkowych Ogrodzonych Siatką”.

W Radziejowie od ponad 50 lat również istnieje nasza lokalna „grecka wyspa”, która skupia przeszło 300 działek, przeważnie 30 – arowych. Często dla osób mieszkających w wielkiej płycie jest to jedyna alternatywa dla wiosenno – letniego wypoczynku. Na większości z nich pobudowane są domki, które często są wykorzystywane jako domy letniskowe, bowiem część z działkowców w letnie upały zamiast sypiać w nagrzanym od słońca bloku wybiera spędzanie nocy wśród drzewek... Często jest to dla nich jedyna możliwość

aby poczuć naturę, relaksując się, uprawiając warzywa, owoce, czy też hodując drób. To tu w letnie popołudnia rozpalane są grille, które skupiają całe rodziny.

W miarę możliwości, na łamach naszej gazety będziemy starali się przybliżyć bieżącą działalność naszych działkowców.

Podziękowania od Koła Wędkarskiego

Wędkarze Koła PZW nr. 118 w Radziejowie pragną serdecznie podziękować za dofinansowanie i pomoc w organizacji zawodów wędkarskich na jeziorze Gopło w roku 2018, podczas których liczni sponsorzy obdarzyli ich nieocenioną pomocą finansową i osobową. Szczególne podziękowania należą się: *Urzędowi Miasta w Radziejowie, Starości Radziejowskiemu, Firmie PRASMET - Marek Granczewski, Piekarni Osięciny - Mariusz Maszczyński, Firmie Match Pro - Krzysztof Kaluźny, Firmie Fisch Dog - Marcin Majta, Firmie Star Fisch, Sklepowi Wędkarskiemu - BARTEX - Stawki, Mariuszowi Pomianowskiemu, Kujawy - Fishing - Team, Myjni - Michał Jędrzejewski - Piotrków Kujawski, Myjni - H2o - Piotr Sawiński - Radziejów, Firmie Wiatro - Serwis - Krzysztof Szyper, Salonowi PLAY - Agnieszka Kapelińska, Firmie PETROCAR - Roman Ganas - Bytów.*

Waldemar Augustyniak

Szanowni Państwo,

Na koniec kadencji pragnę zaprezentować Państwu – Mieszkańcom Radziejowa efekty 4-letniej pracy samorządu tj. Burmistrza i Rady Miasta. Inwestycje realizowano w poniższych działach, które dotyczą w szczególności:

MIESZKALNICTWO

Zmodernizowany budynek przy ul. Brzeskiej 49

Parking przy ul. 1-go Maja

- Zagospodarowaliśmy teren wokół budynków mieszkalnych 1 Maja (bloki). Został on utwardzony kostką polbruk za 110,7 tys. zł. W wyniku prac poszerzono drogi dojazdowe do posesji oraz utworzono ogólnodostępne miejsca parkingowe.

- Przeprowadzono prace modernizacyjne polegające głównie na wymianie źródeł dostawy ciepła w lokalach komunalnych łącznie na kwotę 21,0 tys. zł.

- Wykonaliśmy termomodernizację budynku komunalnego przy ul. Brzeskiej 49. Zakres obejmował: docieplenie, zmianę pokrycia dachu

i obróbki blach, remont kominów, malowanie elewacji i wymianę drzwi – koszt wyniósł 174,8 tys. zł.

- Miasto zakupiło dawny budynek administracyjny PKS przy ul. Rolniczej 2 o powierzchni użytkowej 176 m² za 167,6 tys. zł, z przeznaczeniem na adaptację na mieszkania komunalne oraz prawo użytkowania wieczystego gruntu o łącznej powierzchni 544 m² i wartości 16,9 tys. zł. Zgromadzono niezbędną dokumentację pozwalającą rozpoczęcie prac adaptacyjnych, z której to wynika, iż w przyszłości powstaną cztery lokale mieszkalne.

DROGI I TRANSPORT

- Został zrealizowany projekt: „Przebudowa dróg gminnych wraz z budową i przebudową chodników oraz parkingów” w ul. Objezdnej nr 28, nr 32 i nr 34 – kosztem 360,3 tys. zł. W ramach projektu wybudowano drogi o powierzchni 2.345 m², chodniki 143 m² i dwa parkingi o łącznej powierzchni 972 m².

- Wybudowano 288 mb chodnika przy ul. Ogrodowej, którego koszt wyniósł 82,5 tys. zł.

- Wybudowano chodnik wraz z wjazdami do posesji o łącznej powierzchni 580 m² przy ul. 20-go Stycznia (obecnie 11 Listopada 1918 r.) za 56,1 tys. zł.

- Przy współudziale z RTBS wybudowano parking na dziesięć miejsc postojowych przy ul. Chopina, gdzie udział Miasta wyniósł 25,0 tys. zł.

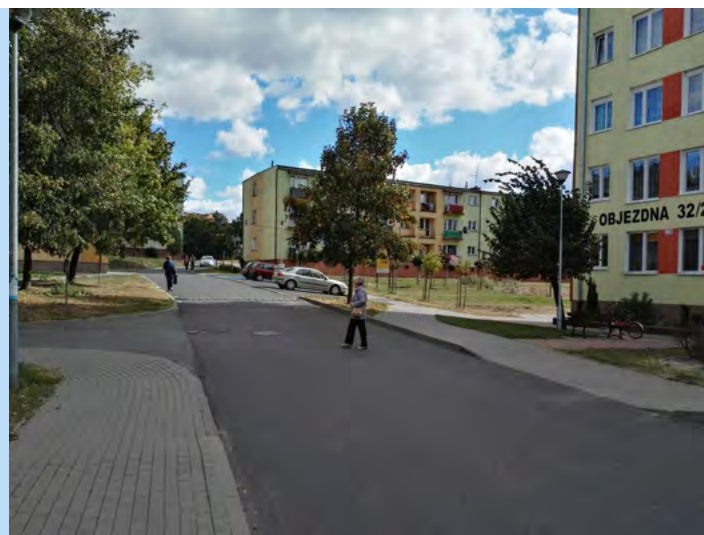
- Powstał parking przy ul. Szkolnej 144 mb o wartości 68,4 tys. zł.

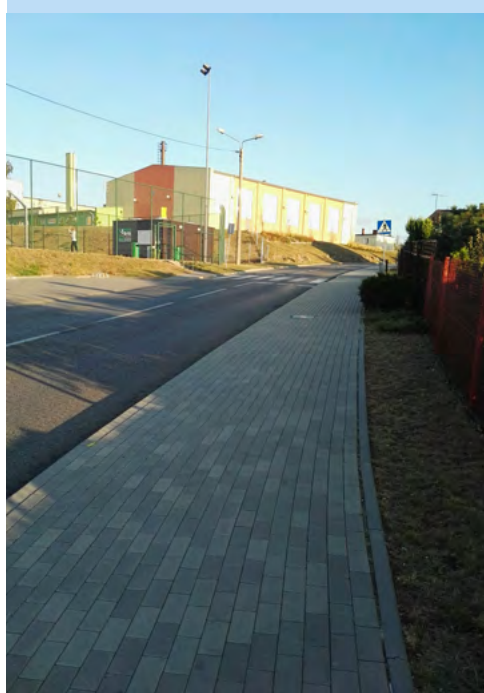
Inwestycja wokół bloku nr 25/15 przy ul. Objezdnej

Inwestycja wokół bloku nr 32 przy ul. Objezdnej

Inwestycja wokół bloku nr 28/6 przy ul. Objezdnej

ul. Ogrodowa

ul. Leśna

ul. 11 listopada 1918

Parking przy ul. Toruńskiej

Parking przy ul. Szkolnej

- Mieszkańcy ulicy Prusa doczekali się asfaltowej drogi, inwestycja kosztowała 107,1 tys. zł.
- Przy ul. Toruńskiej wybudowaliśmy parking na 18 miejsc postojowych kosztem 101,9 tys. zł. Inwestycję dofinansował Powiat Radziejowski w kwocie 45 tys. zł.
- Przy ul. Działkowej został wykonany nowy parking za 113,2 tys. zł.
- Został przebudowany chodnik w ul. Ogrodowej i 20-go Stycznia (obecnie 11 Listopada 1918 r.) kosztem 138 tys. zł.
- Wykonaliśmy nowe chodniki przy ul. Leśnej za 35,3 tys. zł i przy ul. Żytnej za 29,0 tys. zł. W trakcie realizacji jest budowa chodników przy ul. Żwirnej i ul. Średniej, których koszt wyniesie ok. 60 tys. zł.
- W ul. Toruńskiej i Szewskiej, wykonaliśmy przebudowę uwzględniającą wymianę krawężników, obrzeży oraz nawierzchni na kostkę polbruk. Wartość robót wynosi 211,00 tys. zł.
- Nowe chodniki zostały wybudowane również po wykonaniu kanalizacji w ulicach: Wąska, Pułaskiego, Kilińskiego i Zaulek – kosztem 199,4 tys. zł.
- Przebudowano schody w ul. Miodowej (od Wyzwolenia do 1-go Maja) kosztem 140,0 tys. zł.

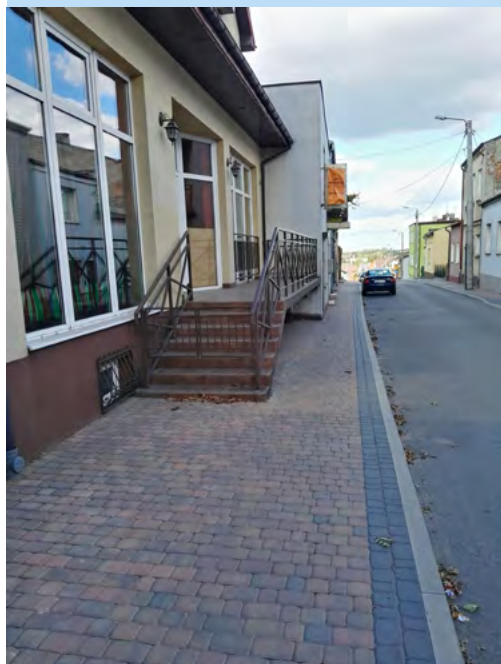
• Nie udało się wybudować schodów w ul. Zamkowej (od ul. Ojca Św. Jana Pawła II). Wykonawca zrezygnował z robót. Naliczono karę umowną. Jesteśmy w trakcie szukania nowego wykonawcy.

• W ramach realizacji projektu budowy kanalizacji zostały wybudowane schody w ul. Stromej.

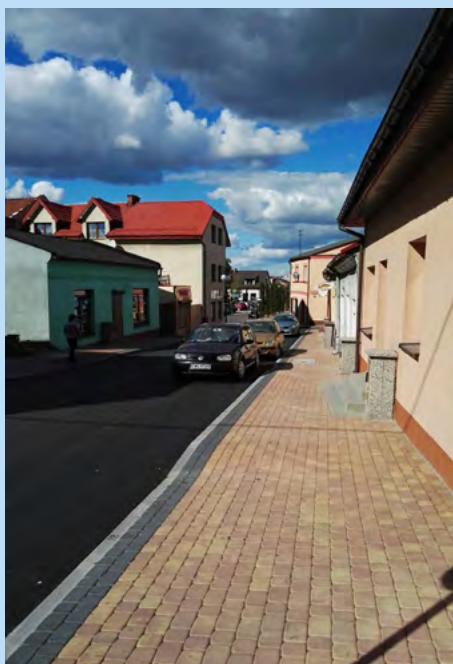
• Uwzględniając wnioski i niezadowolenie mieszkańców oraz estetykę – wizytówki Miasta, zagospodarowaliśmy teren przystanku Kujawsko Pomorskiego Transportu Samochodowego, tj. wiatę, utwardzenie, zieleń, barierki, plan miasta za ok. 50 tys. zł.

• Został położony dywanik asfaltowy na ulicy Sportowej w kierunku Zagorzyce – odcinek 900 m – ok. 200 tys. zł.

• Mając na względzie bezpieczeństwo mieszkańców, nowo powstającego osiedla mieszkaniowego, w ramach porozumienia z Powiatem Radziejowskim w trakcie realizacji jest budowa odcinka 1,1 km ścieżki pieszo-rowerowej przy ul. Armii Krajowej od strony lasu. Będzie to pierwsza ścieżka na terenie Miasta. Koszt całkowity 716 tys. zł, w tym 460 tys. zł Miasto, 256 tys. zł Powiat – zakończenie do końca października 2018 r.

ul. Toruńska

ul. Pułaskiego

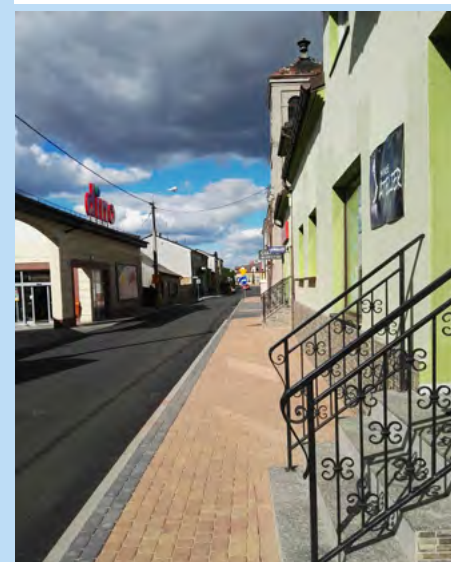
ul. Kilińskiego

ul. Żytnia

ul. Zaulek

ul. Kościuszki

Schody przy ul. Miodowej

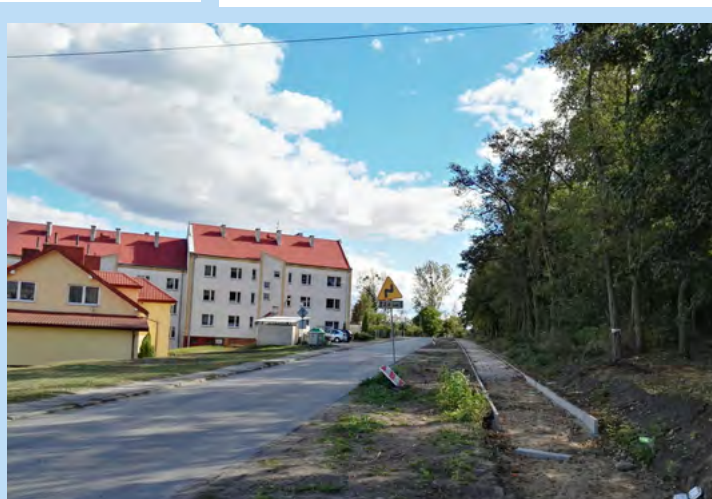
Schody przy ul. Stromej

ul. Sportowa - od strony Zagorzyc

Zagospodarowanie terenu wokół przystanku

Budowa ścieżki pieszo - rowerowej w trakcie realizacji

SPORT I REKREACJA

- Wykonano boisko sportowe z kostki polbruk ul. 1 Maja, które wyposażono w kosze i bramki – kosztem 40,4 tys. zł.

- Powstały nowe place zabaw przy ul. 1 Maja i ul. Szpitalnej oraz rozbudowano już istniejące przy ul. Chopina i ul. Wyzwolenia, kosztem 60,1 tys. zł.

- Wybudowano nową zadaszoną trybunę na stadionie miejskim, którą wyposażono w nagłośnienie i oświetlenie. Łączny koszt wyniósł 1 mln 194,6 tys. zł. Jest to początek odnowy stadionu.

- Przy ul. Chopina (staw) oraz ul. Sportowej (uliczki) zostały zainstalowane siłownie zewnętrzne za 26,7 tys. zł.

- W maju zakupiliśmy i uruchomiliśmy fontannę na stawie przy ul. Chopina. Kosztem 54,1 tys. zł.

- Nabyliśmy działki przy zbiegu ulic Przesmyk/ Zankowa 150 m², przy ul. Toruńskiej i Dolnej z przeznaczeniem na tereny zielone za ok. 45,4 tys. zł.

Boisko sportowe przy ul. 1-go Maja

Trybuna na stadionie miejskim

Plac zabaw przy ul. Szpitalnej

Siłownię zewnętrzne przy ul. Chopina

Siłownię zewnętrzne przy ul. Sportowej

Fontanna przy ul. Chopina

KULTURA

• Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna zakończyła w tym roku projekt Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Radziejowska Biblioteka OdNowa”. Pierwsze nakłady poniesiono w 2015 r. Realizację robót rozpoczęto w 2016 r., a zakończono w lipcu 2018 r. Łącznie na inwestycję wydatkowano 1 mln 621,2 tys. zł, w tym dotacja z Ministerstwa 1 mln 163,9 tys. zł, a 457,3 tys. zł to środki z samorządu. W tym roku został wykonany parking, altana i zagospodarowanie terenu wokół budynku, na jesień pozostanie nasadzenie zieleni, co zakończy projekt. W ramach zadania przebudowano budynek, który zyskał nowe „oblicze”.

Odnowiony budynek radziejowskiej biblioteki

• W Radziejowskim Domu Kultury została zmodernizowana instalacja centralnego ogrzewania kosztem 89,3 tys. zł. Dom Kultury wg planów w listopadzie br. rozpocznie realizację projektu: „Przebudowa sceny oraz modernizacja sali widowiskowej w celu zwiększenia funkcjonalności obiektu jako sali widowiskowo-konferencyjnej”, który realizowany będzie we współpracy z Lokalną Grupą Działania, która dofinansuje inwestycję kwotą 163 tys. zł, wkład własny Miasta uzależniony będzie od wy-

łonienia wykonawcy. Na zadanie obecnie zabezpieczono 93,0 tys. zł, które po ogłoszonych przetargach jest nie wystarczające na przeprowadzenie inwestycji. Na dokumentację projektową wydatkowano kwotę 25,0 tys. zł.

• Dzięki współpracy z Towarzystwem Miłośników Kujaw oraz dobrej woli Proboszcza Parafii pw. WNMP, Izba Regionalna zyskała nową siedzibę w budynku starej Plebanii przy Kościele pw. WNMP.

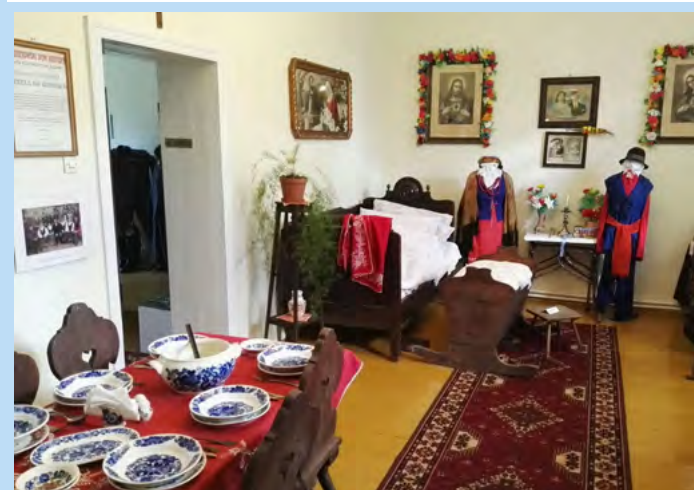
Dział dziecięcy

Czytelnia - kącik czytelnika

Budynek Starej Plebanii - obecnie Izba Regionalna

Alkierz - jedno z pomieszczeń Izby Regionalnej

OŚWIATA

• Zakończyliśmy długo oczekiwaną budowę hali sportowej przy Miejskim Zespole Szkół. Całkowity koszt budowy obiektu wraz z wyposażeniem wyniósł 2 mln 521,8 tys. zł, w tym 698 tys. zł to dofinansowanie z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, a pozostałe środki pochodzą z dochodów własnych. Obiekt ten jest wykorzystywany na zajęcia dydaktyczne dla uczniów oraz zajęcia sportowe dla mieszkańców miasta. Celem połączenia nowo wybudowanego obiektu z istniejącym budynkiem, przebudowano pomieszczenia, kosztem 142,6 tys. zł. Wykonano utwardzenie kostką polbruk placu 1200 m² kosztem 160,8 tys. zł. Celem utrzymania czystości obiektu, zakupiono maszynę myjącą za 24,2 tys. zł.

Hala im. Fr. Malinowskiego

- Przeprowadzono modernizację budynku B przy ul. Szkolnej, przystosowując obiekt dla potrzeb osób niepełnosprawnych oraz zgodnie z przepisami ochrony przeciwpożarowej. Na ten cel wydatkowano 73,4 tys. zł.

- Przy wsparciu dofinansowania ze środków europejskich zakupiono cztery zestawy tablic interaktywnych za kwotę 51,6 tys. zł.

- Przystąpiono do modernizacji kuchni w przedszkolu przy ul. Polnej, która przeszła kapitalny remont kosztem 179,5 tys. zł oraz otrzymała nowe wyposażenie za 50 tys. zł.

Przewiduje się w kolejnych latach utworzenie miejskiego żłobka przy przedszkolu na ul. Polnej.

Hala im. Fr. Malinowskiego

ADMINISTRACJA

- W wyniku przeprowadzonych prac modernizacyjnych w 2014 i 2015 roku budynek administracyjny położony przy ul. Kościuszki 20/22 uzyskał nowy wygląd. Wykonano roboty budowlane polegające na ociepleniu ścian i dachu, wykonaniu nowych obróbek blacharskich i nowej elewacji, wymianie drzwi wejściowych oraz do pomieszczeń garażowych. Udział w kosztach przypadających na właściciela jakim jest Gmina Miasto

Radziejów wyniósł 192,5 tys. zł. Ponadto wykonano parking za budynkiem, gdzie udział Miasta stanowi kwotę 30,4 tys. zł.

- Na potrzeby administracji zakupiono: serwer za 11,1 tys. zł, 1 samochód Caddy 33,9 tys. zł, ciągnik kosiarkę za 20,6 tys. zł, kosiarkę samojezdną 13,2 tys. zł oraz przyczepę 27,0 tys. zł.

WODOCIĄGI I KANALIZACJA

- Najważniejszą inwestycją tej kadencji samorządu jest „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w Radziejowie III etap wraz z budową stacji uzdatniania wody”. Wykonawcą kanalizacji jest firma „Ekomeł” z Chojnic. Wartość zadania po przetargu to 6.464 tys. zł. Prace rozpoczęto wiosną 2017 r. W ramach projektu jest budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ulicach: Szkolna, Kruszwicka, Kościuszki, Zaułek, Kilińskiego, Krótka, Niska, Rynek, Rzemieślnicza, Zachodnia, Stroma, Objedna, Parkowa, Toruńska, Dolna, Szewska, Franciszkańska, Ojca Św. Jana Pawła II, Brzeska, Przesmyk, Zamkowa, Podgórna, Wąska, Puławskiego, Wyzwolenia, 1 Maja i Działkowa oraz budowa sieci wodociągowej w ul. Toruńska, Rynek, Dolna, Kruszwicka, Objedna, Kościuszki, Wyzwolenia wraz z odtworzeniem nawierzchni na całej szerokości. Zakończenie zadania przedłużyło się na wrzesień br.

18 stycznia 2018 r. została podpisana umowa na budowę stacji uzdatniania wody przy ul. Rolniczej „ujęcie Meprozel” pomiędzy Miastem a firmą „H2Optim sp. z o.o.” z terminem realizacji do 31 lipca 2019 r. Kwota zgodnie z umową to 3.688.770 zł.

Dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego całego projektu sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody wynosi 6.536 tys. zł, co stanowi 85% wydatków kwalifikowanych.

- W związku z budową kanalizacji sanitarnej i nowego wodociągu w ul. Toruńskiej konieczne było również wybudowanie kanalizacji deszczowej na odcinku od Rynku do Objednej kosztem 179,5 tys. zł.

- Przystąpiono do budowy systemu oczyszczania ścieków deszczowych i roztopowych na terenie Miasta Radziejów, wydatkując na dokumentację 45,5 tys. zł. Zakupiono grunt na którym zamontowany będzie separator za 72,2 tys. zł.

- Zakończyliśmy budowę infrastruktury technicznej do stacji uzdatniania wody za kwotę 120,1 tys. zł.

- Wybudowaliśmy nowy wodociąg w ul. Sportowej o długość 985 mb – kosztem 155,0 tys. zł.

Przywrócona nawierzchnia asfaltowa na ul. Kruszwickiej

Przywrócona nawierzchnia asfaltowa na ul. Rynek

BEZPIECZEŃSTWO

• Z uwagi na całkowite zużycie dotychczasowego pojazdu strażackiego konieczny stał się zakup średniego wozu bojowego dla Miejskiej Ochotniczej Straży Pożarnej JRG Radziejów. Jednostka ta jest w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Koszt samochodu po przetargu wynosi 762,6 tys. zł. Zakup sfinansowany będzie dotacją z KSRG w kwocie 243 tys. zł. Wsparcia udzieli również WFOŚ i GW w Toruniu kwotą 100 tys. zł, a pozostała kwota stanowiąca 419,6 tys. zł to wkład Miasta pochodzący z pożyczki z WFOŚ i GW – 335,6 tys. zł i środków własnych 84,0 tys. zł. Dostawa pojazdu ma nastąpić do końca października br.

Prezentacja wozu bojowego przed dostarczeniem do Radziejowa

OŚWIETLENIE

• Rozbudowaliśmy oświetlenie uliczne o 26 dodatkowych słupów z lampami, w tym w ul. Górczyńskiego, Objezdnej (bloki), Ks. Wieczorka, Polnej, Franciszka Becińskiego, wydając na ten cel 122,7 tys. zł.

BUDŻET OBYWATELSKI

• Po raz pierwszy inwestycje w ramach budżetu obywatelskiego zrealizowaliśmy w 2017 r. Wykonaliśmy dwa projekty.

Pierwszy dotyczył budowy „Wewnętrznej linii zasilającej na terenie ogródków działkowych”, w ramach którego wybudowano 1089 mb linii zasilającej i 4 szafki pomiarowe za 71,3 tys. zł.

Drugi projekt to „Ożywienie lasu miejskiego poprzez animację toru przeszkód z uwzględnieniem pozostałości wojennych (bunkry)”. Lokalizacja pomiędzy ul. Sportową i Armii Krajowej – kosztem 74,9 tys. zł.

• Z budżetu obywatelskiego w 2018 r. zostały zrealizowane również dwa projekty:

Pierwszy to zakup urządzeń do ćwiczeń kalisteniki przy ul. Chopina za kwotę ok. 60,7 tys. zł.

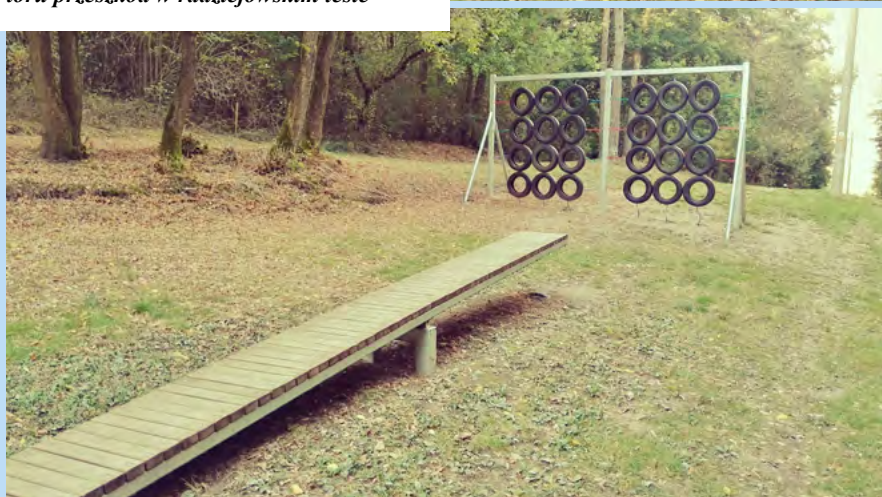
W ramach drugiego urządzono „Ogród sensoryczny z częścią rekreacyjno-wypoczynkową”, kosztem 75 tys. zł, który zlokalizowany jest na tzw. „Błotach”.

Urządzenia do ćwiczeń kalisteniki przy ul. Chopina

Elementy toru przeszkód w radziejowskim lesie

Leżaki

Bocianie gniazdo i ścianka wspinaczkowa

Wybrane urządzenia na „radziejowskich błotach”

Boisko do piłki siatkowej plażowej

Jeden z trzech kłombów krzewowo - kwiatowych

SYTUACJA FINANSOWA

Wykonanie budżetu Miasta Radziejów w latach 2014-2017 i pierwsze półrocze 2018 roku

Treść	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.	w złotych
					Wykonanie wg stanu na 30.06.18r.
dochody	20 030 924	19 448 463	23 551 650	23 959 236	13 403 233
w tym środki UE	564 233	166 533	374 450	1 007 510	932 642
wydatki	19 783 361	19 485 921	22 239 239	23 550 861	12 395 900
w tym inwestycyjne	3 132 729	2 641 039	2 268 741	2 841 485	1 843 089
wynik budżetu	247 563	-37 458	1 312 411	408 375	1 007 333

Z powyższej tabeli wynika, iż Miasto przygotowywało się do inwestycji w minionych latach osiągając nadwyżkę budżetową i gromadząc na to środki. Oczekiwaliśmy na rozpoczęcie naboru wniosków o dofinansowanie zadań przez Instytucję Zarządzającą (Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego) środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej. Umowę o dofinansowanie podpisano w IV kwartale 2017 roku. Jednakże corocznie ponad 13% wydatków stanowiły wydatki na inwestycje.

Dla osób zainteresowanych celem uzyskania szczegółowych informacji odsyłam na stronę internetową <http://www.bip.umradziejow.pl> zakładka finanse.

Zadłużenie Miasta na dzień 30 czerwca br. wynosi 3.253.948 zł, z tego kredyty w kwocie 1.740.000 zł, pożyczki w kwocie 1.513.948 zł, które w części podlegają umorzeniu.

Zgodnie z danymi księgowymi na dzień 30 czerwca br. Miasto posiadało na rachunkach bankowych środki w wysokości 4.785.557 zł.

Wg opracowanego przez Fundację Instytutu Studiów Wschodnich w Warszawie Rankingu Finansowego Samorządu Terytorialnego w Polsce w 2016 roku, w którym przeanalizowano wyniki finansowe wszystkich samorządów z podziałem na poszczególne szczeble i typy gmin (wiejskie, miejskie, wiejsko-miejskie), Miasto Radziejów wśród 237 gmin miejskich znalazło się na **56 miejscu w Polsce, a 3 w Województwie Kujawsko-Pomorskim**. Dla porównania podaję, iż gminy miejskie położone blisko Radziejowa takie jak Rypin 138 miejsce, Nieszawa 189 miejsce, Aleksandrów Kujawski 212 miejsce, Lipno 213 miejsce, a Kowal 226 miejsce.

PODSUMOWANIE

Po zestawieniu wszystkich poniesionych wydatków inwestycyjnych w latach 2015-2017 i planu na rok bieżący, otrzymujemy kwotę **17 mln 123 tys. zł**. Są to ogromne środki porównując je do rocznych dochodów własnych Miasta, które wynoszą ok. 10 mln 800 tys. zł. Nie mieliśmy jeszcze takiej kumulacji inwestycji, jaka jest w tym roku. Wynika to stąd, że bardzo późno, można powiedzieć, że z 2-letnim opóźnieniem, nastąpiło uruchomienie środków z Unii Europejskiej przez Urząd Marszałkowski. Staraliśmy się jak najszybciej ruszyć z przetargami, nawet nie mając pewności czy te unijne środki otrzymamy. Dzięki temu wartość robót kanalizacyjnych i wodociągowych z prawie 11 mln według kosztorysu, zesłała do ok. 6,5 mln zł po przetargu. Gdyby dzisiaj przeprowadzany był ten przetarg, to chyba 12 mln zł byłoby za mało. Nie wiadomo czy i w ogóle znalazłby się wykonawca na ten projekt. Podobnie było z przetargiem na samochód dla OSP. Wcześniej ogłoszony i dobrze przeprowadzony przetarg dał nam cenę 762,6 tys. zł. Za taki samochód kilka samorządów musi zapłacić ok. 100 tys. więcej.

Takie duże ożywienie w inwestycjach samorządowych, i nie tylko, w całym kraju spowodowało znaczne kłopoty z wyłonieniem wy-

konawców i wzrost wartości robót. Nastąpił wzrost cen materiałów i kosztów pracy. Widoczny jest brak ludzi do pracy, nawet bez kwalifikacji, stąd opóźnienia. Często bywa, że do przetargów nikt się nie zgłasza albo wykonawca odstępuje od umowy, woli zapłacić karę umowną. Dlatego myślę, że pomimo utrudnień jakich wszyscy doznaliśmy przez kilka miesięcy, chyba było warto. Możemy czuć się w pełni miastem, bo mamy ukończoną najważniejszą infrastrukturę – kanalizację sanitarną. Jeszcze raz przepraszam wszystkich Państwa za te niedogodności i utrudnienia w ruchu jakich doświadczyliśmy.

Na pewno nie byłoby możliwe przeprowadzenie w mieście kilku dużych inwestycji infrastrukturalnych, bez środków zewnętrznych, w szczególności Unii Europejskiej. Jednak trzeba cały czas pamiętać o środkach własnych, bez których żadna inwestycja nie byłaby możliwa, a mamy zadania zrealizowane w 100 % środkami własnymi. Dlatego szczególne podziękowania dla wszystkich podatników zasilających budżet Miasta. Robimy wszystko, aby podatki, które Państwo płacicie, były jak najbardziej racjonalnie i gospodarnie wykorzystane z pożytkiem dla Miasta i mieszkańców.

Ślawomir Bykowski

Europejskie Dni Dziedzictwa - Wystawa Fajansu Włocławskiego

W ramach Europejskich Dni Dziedzictwa Towarzystwo Miłośników Kujaw w Radziejowie w Izbie Regionalnej zorganizowało ze środków Starostwa Powiatowego w Radziejowie przy wsparciu Banku Spółdzielczego w ramach projektu „W zgodzie z tradycją”. Jej otwarciu nastąpiło w dniu 18 września 2018 roku. Patronat medialny ABC Powiatu oraz Radziejowianin.

Licznie zgromadzeni mieli okazję obejrzeć zgromadzone tu eksponaty, wysłuchać informacji o Włocławskim Fajansie, zakładach produkcyjnych we Włocławku, Kole, Bolesławcu. Posłuchać wielu ciekawostek związanych z historią tych zakładów, motywami umieszczanymi na poszczególnych wyrobach, stosowanymi technikami i innymi ciekawymi informacjami dotyczącymi tego tematu. Eksponaty do wystawy pochodzą od darczyńców mieszkańców Miasta zbierane przez lata, które przyniosli.

To także talerze, jako nagrody np. dla Zespołu Pieśni i Tańca „Kujawy” z Radziejowa, TKKF itp. Jest wiele eksponatów z Fabryki Fajansu we Włocławku, ale też pojedyncze eksponaty z Kola i Bolesławca. Wiele eksponatów z chwilą ogłoszenia zamiaru wystawy dotarły w tych dniach.

Wystawa w Izbie Regionalnej będzie czynna do 18 października 2018 roku. Urozmaiceniem tej wystawy był występ nauczycieli Szkoły Muzycznej w Radziejowie Pani Malwiny Sikorskiej i Pana Piotra Blocha. Poczęstunek przygotowały Panie KGW Witowo i Gminnego Ośrodka Kulturalno-Bibliotecznego w Czolowie. Ponadto odbył się tradycyjny pokaz wyrobu masła w nowej kierzance wykonanej przez rzemieślnika z Barcina dla uczestników dzisiejszego spotkania. Wsparcie finansowe Banku Spółdzielczego w Radziejowie. Wystawę przygotowały członkinie TMK.

Wystawa została zorganizowana w Dniach obchodów XXI Europejskich Dniach Dziedzictwa, którego hasło brzmi „Dla Niepodległej” i realizacji projektu „W zgodzie z tradycją”.

Karol Szmagalski

